

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy JUDr. Radana Malíka a soudců JUDr. Petra Mikeše, Ph.D., a JUDr. Zdeňka Kühna, Ph.D., v právní věci žalobce: **P. Č.**, proti žalovanému: **Krajský soud v Českých Budějovicích**, se sídlem Zátkovo nábřeží 2, České Budějovice, ve věci ochrany před nezákonným zásahem žalovaného, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti usnesením Krajského soudu v Plzni ze dne 10. 4. 2014, č. j. 57 A 108/2013 – 53, a ze dne 9. 12. 2013, č. j. 57 A 108/2013 – 22, a proti výzvě Krajského soudu v Plzni ze dne 14. 3. 2014, č. j. 57 A 108/2013 – 46,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost směřující proti výroku I. usnesení Krajského soudu v Plzni ze dne 10. 4. 2014, č. j. 57 A 108/2013 – 53, **se odmítá.**
- II. Kasační stížnost směřující proti výrokům II. a III. usnesení Krajského soudu v Plzni ze dne 10. 4. 2014, č. j. 57 A 108/2013 – 53, **se zamítá.**
- III. Kasační stížnost směřující proti usnesení Krajského soudu v Plzni ze dne 9. 12. 2013, č. j. 57 A 108/2013 – 22, a proti výzvě Krajského soudu v Plzni ze dne 14. 3. 2014, č. j. 57 A 108/2013 – 46, **se odmítá.**
- IV. Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů řízení.

O d ů v o d n ě n í :

I. Předmět řízení

[1] Kasační stížností brojí žalobce (dále jen „stěžovatel“) proti shora označenému usnesení Krajského soudu v Plzni, jímž byl zamítnut jeho návrh na prodloužení lhůty k zaplacení soudního poplatku ze dne 3. 4. 2014 a bylo zastaveno řízení o žalobě, žádnému

z účastníků přitom nebylo přiznáno právo na náhradu nákladů řízení (dále jen „usnesení o zastavení řízení“). Současně se domáhá i přezkumu a kasace závislého výroku v usnesení ze dne 9. 12. 2013, č. j. 57 A 108/2013 – 22, jímž byla zamítnuta jeho žádost o osvobození od soudních poplatků, a byl vyzván k úhradě poplatku za žalobu ve výši 2 000 Kč (dále jen „usnesení, kterým byla zamítnuta žádost o osvobození“), a přezkumu poslední výzvy (pozn. tj. výzvy k úhradě soudního poplatku ze dne 14. 3. 2013, č. j. 57 A 108/2013 – 46, dále jen „poslední výzva“).

[2] Žalobou podanou ke Krajskému soudu v Českých Budějovicích se stěžovatel domáhal vydání rozsudku, kterým by Krajskému soudu v Českých Budějovicích a rovněž jeho předsedovi bylo zakázáno, aby pokračovali v porušování stěžovatelova práva nahlédnout do každého neutajovaného spisu řízení, jehož byl či je účastníkem, a aby bylo přikázáno obnovení stavu před vydáním pokynu kancelářím soudů a soudcům zakazujícího nahlížení do „sběrných spisů“, a dále se domáhal určení, že nevydání rozhodnutí o žádosti o zpřístupnění spisu Krajským soudem v Českých Budějovicích (sp. zn. 19 Co 1233/13) je zásahem do práva na účinný opravný prostředek, tedy nezákonností.

[3] S ohledem na námitku podjatosti všech soudců specializovaných senátů úseku správního soudnictví Krajského soudu v Českých Budějovicích přikázal Nejvyšší správní soud věc usnesením ze dne 9. 10. 2013, č. j. Nao 53/2013 – 8, k projednání Krajskému soudu v Plzni (dále jen „krajský soud“).

[4] Stěžovateli vznikla s podáním žaloby poplatková povinnost ve smyslu § 4 zákona č. 549/1991 Sb., o soudních poplatcích, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o soudních poplatcích“), kterou nesplnil, a proto jej krajský soud po přikázání věci vyzval výzvou k jeho zaplacení. Následně krajský soud obdržel stěžovatelovu žádost o osvobození od soudního poplatku, o níž bylo negativně rozhodnuto, a to usnesením, kterým byla zamítnuta žádost o osvobození. Proti tomuto usnesení podal stěžovatel kasační stížnost, která byla v části zamítnuta a v části odmítnuta rozsudkem Nejvyššího správního soudu ze dne 27. 2. 2014, č. j. 9 As 11/2014 – 13 (dostupným z www.nssoud.cz, stejně jako další zde citovaná rozhodnutí zdejšího soudu). Následně byla stěžovateli zaslána výzva k zaplacení soudního poplatku ze dne 14. 3. 2014, tj. poslední výzva. Na tu reagoval žádostí ze dne 3. 4. 2014 o prodloužení soudcovské lhůty k zaplacení soudního poplatku o několik měsíců.

[5] Napadeným usnesením o zastavení řízení krajský soud tuto žádost zamítl a zastavil řízení o žalobě pro nezaplacení soudního poplatku. Uvedl, že poplatková povinnost vznikla již podáním žaloby, nebyla však splněna ani po opakovaných výzvách, proto řízení zastavil. Neshledal ani důvody pro požadované prodloužení lhůty k zaplacení soudního poplatku, když stěžovatel nebyl schopen zaplatit soudní poplatek ani ve lhůtě téměř 7 měsíců, která uplynula od podání žaloby. Krajský soud trvá na regulativní funkci soudních poplatků, kdy stěžovatel má iniciovat a vést soudní řízení s vědomím nutnosti platit soudní poplatky. S ohledem na dosavadní procesní počínání stěžovatele je krajský soud toho názoru, že mu byl poskytnut dostatečný časový prostor pro úhradu soudního poplatku a že poskytování dalšího časového prostoru by stejně k zaplacení soudního poplatku nevedlo.

II. Obsah kasační stížnosti a vyjádření žalovaného

[6] Zmíněné usnesení o zastavení řízení krajského soudu napadl stěžovatel kasační stížností, a rovněž se domáhal přezkumu závislého výroku v usnesení, kterým byla zamítnuta žádost o osvobození, a jeho kasace a přezkumu poslední výzvy.

[7] Z množství uplatněných námitek je zřejmé, že stěžovatel považuje rozhodnutí soudu o zastavení řízení za chybné, namítl nepřiměřenost lhůty k zaplacení soudního poplatku a vytknul krajskému soudu, že lhůta nebyla odůvodněna, a že soud odmítá pochopit, že pro osobu v hmotné nouzi nemůže být ani tříměsíční lhůta dostatečná k zaplacení. Stěžovatel dále v kasační stížnosti uvedl své další výhrady, jimiž se snažil zvrátit napadené usnesení krajského soudu. Další kasační námitky potom směřují i proti usnesení, jímž byla zamítnuta o žádost o osvobození od soudních poplatků, které rovněž považuje za chybné. Závěrem upozornil, že zdejší soud je kompetentní aplikovat příslušná ustanovení zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“), i na usnesení, jímž byla zamítnuta žádost o osvobození, bez ohledu na konečné rozhodnutí Nejvyššího správního soudu ze dne 27. 2. 2014, č. j. 9 As 11/2014 – 13.

[8] Žalovaný nevyužil svého práva vyjádřit se ke kasační stížnosti.

III. Posouzení důvodnosti kasační stížnosti

[9] Nejvyšší správní soud nejprve posoudil formální náležitosti kasační stížnosti a konstatoval, že kasační stížnost je podána osobou k tomu oprávněnou, je podána včas, jde o rozhodnutí, proti němuž je kasační stížnost přípustná. Důvod kasační stížnosti odpovídá důvodu podle § 103 odst. 1 písm. e) s. ř. s. Zdejší soud přezkoumal napadené usnesení krajského soudu v rozsahu kasační stížnosti a v rámci uplatněných důvodů, zkoumal při tom, zda netrpí vadami, k nimž by musel přihlédnout z úřední povinnosti (§ 109 odst. 3 a 4 s. ř. s.), a dospěl k závěru, že kasační stížnost je z části nepřípustná a z části nedůvodná.

[10] Nejvyšší správní soud jen krátce zmiňuje, že netrval na zaplacení soudního poplatku a povinném zastoupení advokátem v řízení o kasační stížnosti. Trvání na těchto požadavcích by totiž značilo jen řetězení téhož problému, jelikož předmětem přezkumu je usnesení krajského soudu, jímž bylo zastaveno řízení pro nezaplacení soudního poplatku, jakož i usnesení, jímž nebylo přiznáno osvobození od soudního poplatku. K danému srov. rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 24. 10. 2007, č. j. 1 Afs 65/2007 - 37, a ze dne 13. 9. 2007, č. j. 9 As 43/2007 – 77.

[11] Zdejší soud se v nynější věci neztotožnil s námitkou nepřiměřenosti lhůty k zaplacení soudního poplatku. Při posuzování přiměřenosti lhůty k zaplacení soudního poplatku zdejší soud nepřihlíží jen k délce lhůty, která byla k jeho zaplacení výslovně ve výzvě k zaplacení stanovena (zde šlo v obou stěžovateli zaslaných výzvách o 1 týden), ale též k době, která uplynula mezi doručením výzvy k zaplacení soudního poplatku a nabytím právní moci usnesení o zastavení řízení pro jeho nezaplacení. Je to z toho důvodu, že až do nabytí právní moci usnesení o zastavení řízení pro nezaplacení soudního poplatku může být soudní poplatek zaplacen. Dle § 9 odst. 7 zákona o soudních poplatcích totiž usnesení o zastavení řízení pro nezaplacení poplatku zruší soud, který usnesení vydal, je-li poplatek zaplacen ve věcech správního soudnictví dříve, než usnesení nabylo právní moci. Obdobným způsobem přistupuje k posuzování přiměřenosti lhůty k zaplacení soudního

poplatku ve správním soudnictví i Ústavní soud (viz např. jeho náleze ze dne 13. 11. 2007, sp. zn. Pl. ÚS 2/07, publikovaný jako N 193/47 SbNU 539, dostupný z <http://nalus.usoud.cz>).

[12] V nynější věci nabylo usnesení krajského soudu o zastavení řízení právní moci dne 22. 4. 2014, kdy bylo doručeno stěžovateli. Krajským soudem určená týdenní lhůta k zaplacení soudního poplatku se tak fakticky prodloužila na více než tři týdny (od 28. 3. 2014, kdy stěžovateli byla doručena výzva k zaplacení soudního poplatku, do 22. 4. 2014, kdy bylo řízení pravomocně zastaveno), v nichž bylo možno zaplatit soudní poplatek. Přitom je nutno zmínit dobu, která uplynula od podání žaloby dne 18. 9. 2013. Lhůta pro zaplacení soudního poplatku tak fakticky trvala skoro sedm měsíců. Takovou dobu k zaplacení soudního poplatku nelze považovat za nepřiměřenou (za nepřiměřenou není podle judikatury Nejvyššího správního soudu považována ani lhůta jednoho týdne), jelikož v jejím rámci je možné reálně provést všechny kroky spojené se zaplacením soudního poplatku (k tomu např. viz rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 12. 4. 2012, č. j. 2 As 42/2012 – 12).

[13] Stěžovatel dále namítl, že i soudcovská lhůta musí být přiměřená a odůvodněná a podotýká, že pro osobu v hmotné nouzi nemůže být dostatečná ani tříměsíční lhůta k zaplacení. Ve vztahu k této námitce lze zcela odkázat na rozsudek zdejšího soudu ze dne 11. 4. 2013, č. j. 4 As 53/2013 – 10, v němž bylo konstatováno: „*Při stanovení lhůty k zaplacení soudního poplatku není soud povinen přiblížit k majetkovým poměrům účastníka řízení, neboť tyto poměry zásadně hodnotí pouze ve vztahu k případné žádosti o osvobození od soudních poplatků. Délku lhůty přitom soud nemusí podrobněji zdůvodňovat; postačí, jestliže stanoví lhůtu přiměřenou.*“ Jak uvádí i stěžovatel, právní předpisy předpokládají, že soudcovská lhůta bude přiměřená a soud ji nebude muset následně prodloužovat. Lhůta k zaplacení soudního poplatku v délce jednoho týdne je dostatečná, celková doba, po kterou mohl stěžovatel zaplatit soudní poplatek, je jednoznačně přiměřená a nijak nevybočuje z běžné praxe soudů.

[14] Kasační stížnost směřující proti usnesení o zastavení řízení se vzhledem k výše uvedenému ve výroku II. zamítá. Na výroku II. uvedeného usnesení je závislý i jeho výrok III., kasační stížnost se tedy i v tomto rozsahu zamítá, když výrok III. odpovídá ustanovení § 60 odst. 1 s. ř. s.

[15] Jelikož stěžovatel napadl celé usnesení o zastavení řízení, musel se Nejvyšší správní soud vypořádat i s jeho výrokiem I. K němu je však povinen pouze uvést, že se jedná o zamítnutí žádosti na prodloužení lhůty k zaplacení soudního poplatku, tedy o rozhodnutí, jímž se pouze upravuje vedení řízení. Proti takovému rozhodnutí je kasační stížnost dle § 104 odst. 3 písm. b) s. ř. s. nepřijatelná, a proto se odmítá (§ 46 odst. 1 písm. d) ve spojení s § 120 s. ř. s.).

[16] Další kasační námitky se vztahují k usnesení, kterým byla zamítnuta žádost o osvobození. Toto rozhodnutí již zdejší soud potvrdil rozsudkem ze dne 27. 2. 2014, č. j. 9 As 11/2014 – 13. Předmětem posouzení a hodnocení zdejšího soudu není a nemůže být zákonnost rozhodnutí o neosvobození od soudních poplatků. Proti tomuto rozhodnutí bylo možno podat samostatnou kasační stížnost, což stěžovatel, ač neúspěšně, učinil. Z tohoto důvodu je nutno všechny námitky směřující proti usnesení, kterým krajský soud

stěžovateli nepřiznal dobrodiní osvobození od soudních poplatků, považovat za směřující proti věci již rozhodnuté a kasační stížnost v tomto rozsahu odmítnout (§ 46 odst. 1 písm. a) ve spojení s § 120 s. ř. s.).

[17] K dalším tvrzením uplatněným stěžovatelem v kasační stížnosti zdejší soud konstatuje, že šlo dílem o nekonkrétní tvrzení, z nichž nebylo možno identifikovat projednatelné námitky proti napadenému usnesení krajského soudu, dílem šlo o vyjádření stěžovatelových názorů k postupu soudu či povinnostem účastníků bez užší vazby k předmětu nynějšího řízení před zdejším soudem.

[18] Pokud je o přezkum poslední výzvy, Nejvyšší správní soud je nucen konstatovat, že se jedná o výzvu k úhradě soudního poplatku za žalobu, tedy o rozhodnutí, jímž se pouze upravuje vedení řízení, přičemž kasační stížnost je v souladu s § 104 odst. 3 písm. b) s. ř. s. proti takovému rozhodnutí nepřijatelná (k tomu srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 16. 4. 2008, č. j. 1 As 2/2008 – 47, nebo nálezy Ústavního soudu ze dne 16. 3. 2006, sp. zn. I. ÚS 664/03). Z tohoto důvodu byla kasační stížnost v tomto rozsahu odmítnuta (§ 46 odst. 1 písm. d) ve spojení s § 120 s. ř. s.).

IV. Závěr a náklady řízení

[19] Nejvyšší správní soud ze všech shora uvedených důvodů dospěl k závěru, že kasační stížnost je z části nepřijatelná a z části nedůvodná, proto ji v části zamítl dle § 110 odst. 1, věty poslední, s. ř. s. a v části odmítl dle § 46 odst. 1 písm. d) s. ř. s. ve spojení s § 120 s. ř. s. O věci přitom rozhodl bez jednání postupem podle § 109 odst. 2 s. ř. s., dle kterého o kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud zpravidla bez jednání.

[20] Výrok o náhradě nákladů řízení se opírá o § 60 odst. 1, větu první, s. ř. s., ve spojení s § 120 s. ř. s., dle kterých nestanoví-li tento zákon jinak, má účastník, který měl ve věci plný úspěch, právo na náhradu nákladů řízení před soudem, které důvodně vynaložil, proti účastníkovi, který ve věci úspěch neměl. Stěžovatel v soudním řízení úspěch neměl, proto nemá právo na náhradu nákladů řízení. Žalovanému, který by jinak měl právo na náhradu nákladů řízení, nevznikly v řízení o kasační stížnosti žádné náklady.

P o u č e n í: Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 30. července 2014

JUDr. Radan Malík
předseda senátu